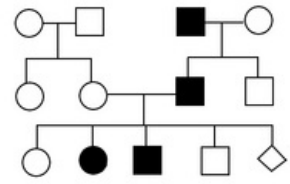

Autosomálně dominantní dědičnost

Základní charakteristika

- týká se genů umístěných na nepohlavních chromosomech – **autosomech**
- sledujeme přenos znaku podmíněného dominantní alelou
- fenotypově se sledovaný znak projeví jak u **heterozygotů** (Aa) tak u **dominantních homozygotů** (AA)
- v případě neúplné dominance mají heterozygoti (Aa) **méně závažné** fenotypové projevy než dominantní homozygoti (AA), u kterých se příslušná choroba projeví **velmi těžkou** formou
- fenotypově zdraví jedinci (recesivní homozygoti) nepřenáší mutaci do dalších generací

Příklad rodokmenu rodiny s autosomálně dominantně děděným znakem

Genealogická charakteristika

Podrobnější informace naleznete na stránce Genealogie.

- **obě pohlaví jsou postižena stejně často**
- typicky je to **vertikální typ dědičnosti** – alespoň jeden rodič je postižen (nejčastěji heterozygot), nemoc se vyskytuje prakticky v každé generaci

Výpočet rizika

- při křížení dvou heterozygotů (Aa) je třičtvrtinová pravděpodobnost (**75 %**) narození postiženého potomka (ve 25 % případů je postižený jedinec dominantní homozygot AA)

	A	a
A	AA	Aa
a	Aa	aa

- při křížení recesivního homozygota (aa) s heterozygotem (Aa) je poloviční (**50 %**) pravděpodobnost narození postiženého potomka (Aa)

	a	a
A	Aa	Aa
a	aa	aa

Odchyly

- sporadické případy – mutace *de novo* (nová mutace) – časté například u achondroplasie
- neúplná penetrance (alela se fenotypově projeví u menšího počtu nositelů než bychom očekávali)
- variabilní expresivita (variabilní stupeň manifestace znaku)
- důsledek působení vnějšího prostředí nebo dalších genů
- onemocnění s pozdním nástupem – polycystická choroba ledvin, Huntingtonova chorea
- mozaicismus zárodečných buněk
- nonpaternita

Příklady

- Achondroplasie
- Apertův syndrom
- Brachydaktylie
- Familiární hypercholesterolemie – frekvence v populaci 1:500
- Huntingtonova chorea – frekvence v populaci 1:10 000–20 000
- Marfanův syndrom
- Myotonická dystrofie – myotonie, svalová dystrofie, katarakta, hypogonadismus, čelní pleš a změny EKG^[1]
- Neurofibromatóza – frekvence v populaci 1:3 500
- Osteogenesis imperfecta
- Polycystická choroba ledvin – dospělého typu, frekvence v populaci 1:1 000
- Polydaktylie

Odkazy

Související články

- Autosomálně recesivní dědičnost
- Gonosomální dědičnost
  - Gonosomálně dominantní dědičnost
  - Gonosomálně recesivní dědičnost

Procvičování

- Choroby - poznávání dědičnosti

Reference

1. ADAMČOVÁ, Hana, et al. *Neurologie 2005*. 1. vydání. Praha : Triton, 2005. 260 s. Trendy v medicíně; ISBN 80-7254-613-9.

Použitá literatura

- THOMPSON, James Scott, Margaret Wilson THOMPSON a Robert L NUSSBAUM, et al. *Klinická genetika: Thompson & Thompson*. 6. vydání. Praha : Triton, 2004. 426 s. ISBN 80-7254-475-6.